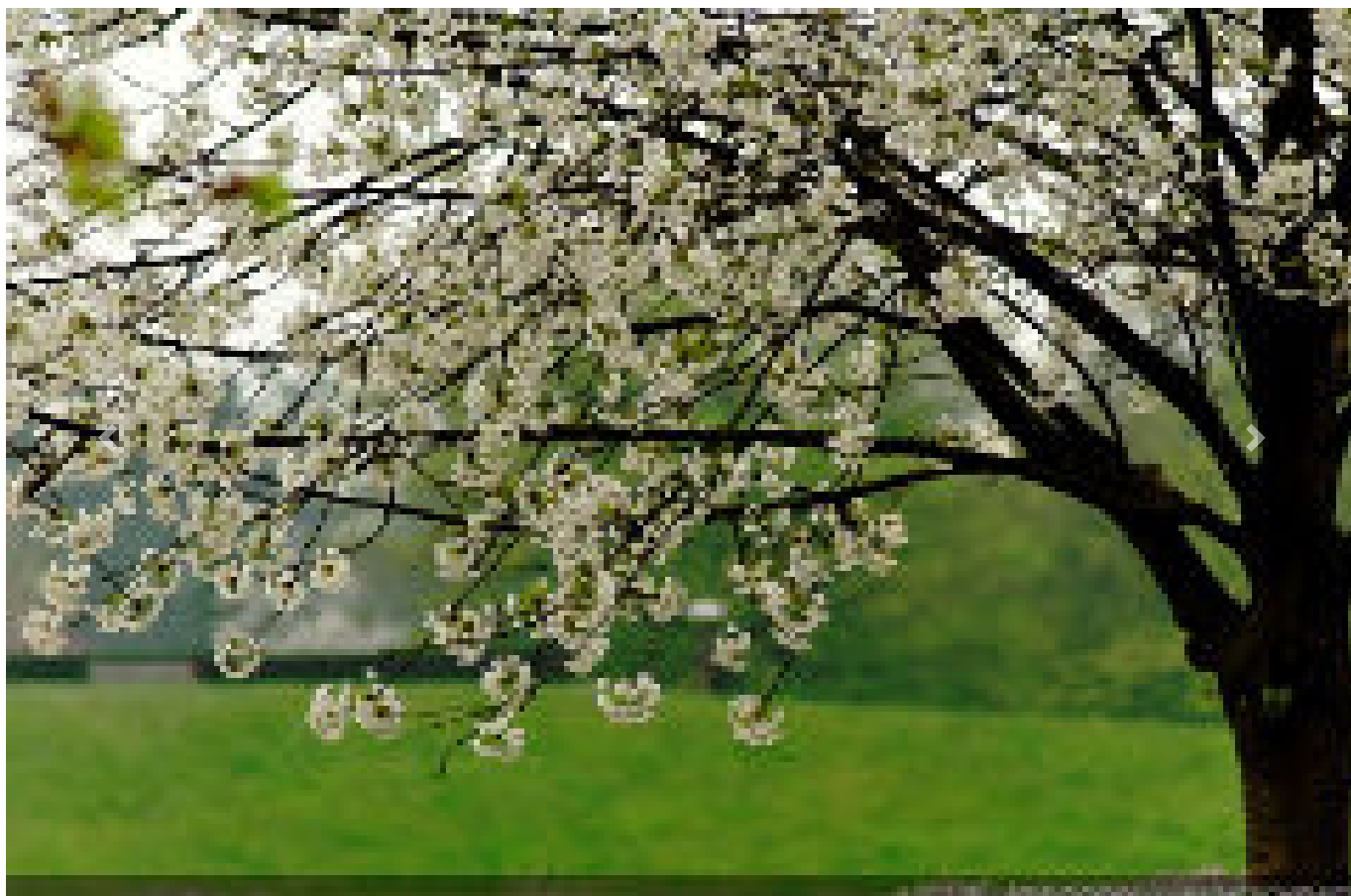

Време е за предцъфтежни пръскания в овощната градина

Автор(и): Таня Динова, гл. експерт в дирекция „РЗ и контрол“ към БАБХ

Дата: 15.03.2014

ВРЕМЕ Е ЗА ПРЕДЦЪФТЕЖНИ ПРЪСКАНИЯ В ОВОЩНАТА ГРАДИНА

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Струпяване по ябълка	<i>Venturia inaequalis</i> – гъба	- по долната повърхност на младите листа се развива кадифен, масленозелен плесенов налеп, с неясно очертана периферия - по горната страна се формират сиви, гладки петна, в центъра с тъмнозелен налеп - нападнатите листа пожълтяват, некротират и окапват - по листните, цветните и плодните дръжки също се развиват петна, в резултат на което опадат цветовете и младите завръзи - върху плодовете се образуват петна с налеп, като след опадането на петната в средата се формират струпии - плодовете се деформират, напукват и опадат	- гъбата причинител презимува в окапалите листа, като напролет се образуват плодни тела – псевдотеции, с асци и аскоспори, които се изстрелват при дъжд - първичните заразявания се извършват от аскоспорите, във фенофаза на ябълката миши уши и оптимална температура 20 градуса - разпространението на патогена се извършва чрез конидиоспорите, които се образуват по листата и плодовете, при температура 20–22 градуса и задържане на свободна капка вода върху растителните тъкани, в продължение на минимум 10 часа - продължителността на инкубационния период от развитието на болестта е в зависимост от влагата и температурата

ВРЕМЕ Е ЗА ПРЕДЦЪФТЕЖНИ ПРЪСКАНИЯ В ОВОЩНАТА ГРАДИНА

Контрол:	- Химичната борба срещу струпяването включва профилактични третирания за намаляване източника на първичната зараза и лечебни третирания. - Преди цъфтежа на ябълката е важно дърветата да се покрият качествено сфунгицид, като се проведат две третирания. Регистрирани фунгициди за борба: Антракол 70 ВГ – 0,2%, Ардент 50 СК – 0,02%, Ардент 50 СК – 0,02% + Мерпан 80 ВДГ – 0,1%, Болеро 12 ЕК – 0,06% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 25.07.2014 г.</i>), Делан 700 ВДГ – 0,05%, Делан 700 ВДГ – 0,035% + Дискус – 0,02%, Дитан М-45 – 0,3%, Каптан 50 ВП – 0,2% (<i>до големина на плода „лешник“</i>), Купроксат ФЛ – 0,3% (<i>до фаза миши уши</i>), Луна Експирианс – 20–75 мл/дка, Манфил 75 ВГ – 320 г/дка, Мерпан 80 ВДГ – 0,15% (<i>до големина на плода лешник</i>), Полирам ДФ – 0,2%, Пънч 40 ЕК – 0,0075%, (<i>краен срок за употреба на наличните количества 18.08.2014 г.</i>), Санкоцеб 80 ВП – 0,3%, Силит 40 СК – 0,16%, Систан супер 24 ЕК – 0,03%, Скор 250 ЕК – 0,02%, Строби ДФ/Дискус ДФ – 0,02%, Строби ДФ – 0,02 + Делан 700 ВДГ – 0,035% (<i>от фаза миши уши до фаза плодовете са достигнали половината от окончателния си размер</i>), Тирам 80 ВГ – 0,3%, Флинт макс ВГ – 0,02%, Фолпан 80 ВДГ – 0,15% (<i>до големина на лешник</i>), Хорус 50 ВГ – 0,03% – предпазно, 0,05% – лечебно (<i>интервал на третиране 7–10 дни</i>), Шавит Ф 71,5 ВП – 0,2% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 25.07.2014 г.</i>), Шавит Ф 72 ВДГ – 0,2%, Шампион ВП /Макс 50 ВП/Шамп ВП – 0,3% (<i>до фаза миши уши</i>).		

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Брашнест а мана по ябълка	<i>Podosphaera leucotricha</i> – гъба	- от заразени листни и цветни пъпки рано през пролетта се развива дифузната форма на болестта - летораслите са слаби, със скъсени междувъзлия и ладиеобразно извити, тесни листа и деформирани, стерилни цветове - растителните тъкани се покриват с брашнест налеп, който постепенно потъмнява - върху горната повърхност по листата, по периферията и по листните дръжки и върхната част на летораслите се развива локалната форма на болестта, като закръглени, светлозелени петна, с брашнест налеп от долната страна - по повърхността на плодовете се развиват ръждиви мрежести петна, които проникват в дълбочина	- причинителят на болестта презимува като мицел в заразените листни и цветни пъпки - напролет се развива системната форма на брашнестата мана - вторичните заразявания и разпространението се осъществява от конидиоспорите - по-силно проявление се наблюдава след меки и влажни зими - заразяванията се ограничават от честите и интензивни дъждове
Контрол:		- Да се засаждат устойчиви и слабо чувствителни сортове ябълки. - За премахване на заразения прираст и заразените леторасли се провежда силна зимна резитба и зелена резитба през пролетта. Регистрирани фунгициди за борба: Ардент 50 СК – 0,02%, Байфидан 250 ЕК – 0,015%, Болеро 12 ЕК – 0,06% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 25.07.2014 г.</i>), Кумулус ДФ – 0,6–0,9%, Луна Експирианс – 20–75 мл/дка, Пол сулкол 80 ВП – 0,9% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 25.07.2014 г.</i>), Пънч 40 ЕК – 0,0075% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 18.08.2014 г.</i>), Скор 250 ЕК – 0,02%, Строби ДФ/Дискус ДФ – 0,02%, Топсин М 70 ВДГ – 0,12%, Флинт макс 75 ВГ – 0,02%, Шавит Ф 71,5 ВП – 0,2%, (<i>краен срок за употреба на наличните количества 25.07.2014 г.</i>), Шавит Ф 72 ВДГ – 0,2%.	

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Ранно кафяво гниене по череша, вишня, кайсия, праскова, слива	<i>Monilinia laxa</i> – гъба	- некротични петна по венчелистчетата и цветовете – форма „опожаряване“ на цветовете, летораслите и листата, които постепенно изсъхват - завръзките покафеняват, плодовете загиват, мумифицират се и при висока относителна влага и умерени температури се покриват със сиви, дребни прашести туфи от спороношението на гъбата - нападнатите растителни части не окапват, остават в короната на дърветата до следващата пролет - по инфектираните скелетни клонове се наблюдават язви, раковини и смолотечение	- презимува като мицел в заразените леторасли и в мумифицираните плодове по дърветата - заразяванията се извършват от конидиоспорите, които се формират напролет, при влага и се разсейват от вятъра, дъжда и насекомите - при висока относителна влажност на въздуха болестта се проявява по-силно - напукването на плодовете, в резултат на прекомерна почвена влага, повреди от неприятелни, механични повреди от градушка са предпоставка за масовото гниене на плодовете
Контрол:		- За контрол на болестта е важно спазването на следната схема на пръскане: - Предцъфтежно пръскане – във фенофаза цветен бутон. - Цъфтежно пръскане – в начало на цъфтеж. - Следцъфтежно пръскане – след окапване на венчелистчетата. - Четвърто пръскане – при влажно и хладно време през цъфтежния период и силна зараза – 8–10 дни след третото. Регистрирани фунгициди за борба: Делан 700 ВДГ – 0,05%, Луна Експирианс – 63–75 мл/дка, Пънч 40 ЕК – 0,0075% (<i>краен срок за употреба на наличните количества 18.08.2014 г.</i>), Тирам 80 ВГ – 0,3%, Топсин М 70 ВДГ – 0,12%, Фоликур 250 ЕВ/Хоризонт – 0,1%, Хорус 50 ВГ – 0,045%.	

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
л			

ВРЕМЕ Е ЗА ПРЕДЦЪФТЕЖНИ ПРЪСКАНИЯ В ОВОЩНАТА ГРАДИНА

Сачмянка по костилко вите овощни видове – праскова, кайсия, череша, вишна, бадем	- по листата, летораслите и плодовете се развиват дребни, червеникави петна, които постепенно се сливат в неправилна форма - в центъра на листата тъканта некротира и опада - върху плодовете на черешите и вишните се образуват тъмни петна, които постепенно хлътват и залепват за костилката, а по плодовете на кайсията, около дръжката се образуват дребни червеникави струпеи - по прасковата и бадема в мястото на повреда се отделя смола	- гъбната форма на причинителя презимува като мицел в заразените клонки - в периода на покой, при меки зими се размножават и се образуват конидии, които заразяват - бактериите причинители зимуват в нападнатите растителни части, както и в окапалите листа и в почвата - заразяването от сачмянката се извършва през рани, през устицата или кутикулата - спорите и бактериите се разпространяват чрез дъжд, вятър или насекоми
--	--	--

- За добър контрол на болестта е необходимо да се извършат три пръскания:
 - Първо пръскане – във фенофаза цветен бутон.
 - Второ пръскане – след цъфтеж.
 - Трето пръскане – 7 дни след второто.
- Регистрирани фунгициди за борба:** Дитан ДГ – 0,3%, Дитан М-45 – 0,3%, Тирам 80 ВГ – 0,3%.

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Къдравост по праскова та	<i>Taphrina deformans</i> – гъба	Симптомите са посочени в първи брой на списанието.	Жизненият цикъл е описан в първи брой на списанието.
Контрол:	- При пропуснати есенно или зимно пръскане с 1% бордолезов разтвор до набъбване на пъпките може да се проведат 1–2 третирания през 10 дни, в периода от набъбване на пъпките до фенофаза цветен бутон. Регистрирани фунгициди за борба: Дитан М-45 – 0,3%, Дитан ДГ – 0,3%, Санкоцеб 80 ВП – 0,3%, Скор 250 ЕК – 0,02%, Тирам 80 ВГ – 0,3%, Шавит Ф 72 ВДГ – 0,2%, Шампион ВП/Макс 50 ВП/Шамп ВП – 0,3%.		

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Анарзия (праскове и молец)	<i>Anarsia lineatella</i>	- нанася повреди основно по прасковата, кайсията и сливата - през пролетта гъсениците започват да се хранят със съдържанието на пъпките, а с развитието на младите леторасли се вгризват в тях, в основата на листните дръжки - повредените леторасли увяхват, върхът им увисва и в мястото на повредата се появява смолотечение - гъсениците от първо поколение повреждат плодовете, листата и летораслите, а гъсениците от второ поколение – предимно плодовете, тъй като летораслите са вече затвърдели - една гъсеница поврежда 2–3 пъпки, 5–6 леторасли, 1–2 млади плодчета	- анарзията зимува като гъсеница от трето поколение, от втора или първа възраст, в листните пъпки, разклоненията на клоните, по стъблото, в мумифицираните плодове - развива три поколения годишно, а при благоприятни условия и четири
Контрол:	- Непосредствено преди разпукване на пъпките се провежда първото пръскане след отчитане на 3% повредени пъпки. - Второто пръскане се извършва след прецъфтяването. Регистрирани фунгициди за борба: Вазтак Нов 100 ЕК – 0,015%, Дека ЕК – 50–70 мл/дка, Децис 100 ЕК – 8,75–12,25 мл/дка, Дурсбан 4 ЕК – 0,15%, Нуреле Д/Хлорсирин 550 ЕК/Санмба – 0,05%, Синейс 480 СК – 20 мл/дка, Суми алфа 5 ЕК/Сумицидин 5 ЕК – 0,02%.		

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Вишнев (черешов) хоботник	<i>Rhynchites auratus</i>	- възрастните бръмбари нанасят повреди, като нагризват набъбващите пъпки, цветовете, листата - по-късно нагризват и повърхността на младите плодчета на черешата и вишната, като правят дълбоки, неправилни изгризвания - ларвите се изхранват с вътрешността на плодовете	- хоботникът развива едно поколение годишно и зимува основно като възрастно в почвата - бръмбарите се появяват при температура на почвата 8–10 градуса
Контрол:	- Химичната борба се извежда срещу възрастните при плътност над 3 броя бръмбара/10 клонки (чрез стръскване). - Първо пръскане – при набъбване на пъпките. - Второ пръскане – след цъфтежа. Регистрирани фунгициди за борба: Нуреле Д/Хлорсирин 550 ЕК/Санмба – 0,08%.		

Болест/ Неприятел	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
-------------------	------------	------------------	--------------

ВРЕМЕ Е ЗА ПРЕДЦЪФТЕЖНИ ПРЪСКАНИЯ В ОВОЩНАТА ГРАДИНА

Черна сливова плодова оса	<i>Hoplocampa minutes</i>	- възрастните оси летят няколко дни преди цъфтежа на трънката и ранните сортове сливи и снасят яйцата си в още неразтворените цветове - вредят лъжегъсениците, които се хранят с вътрешността на плодчетата, изпълват ги с черна сажлива маса, с мирис на късна дървеница, вследствие на което плодчетата окапват - за да завърши развитието си лъжегъсеницата поврежда от 2 до 5 плода	- осата развива едно поколение годишно и зимува като лъжегъсеница в почвата - какавидира през пролетта, при задържане на температурата 8–10 градуса, при продължителност 8–10 дни
------------------------------------	---------------------------	---	--

- Борбата се извежда срещу възрастните индивиди, при ПИВ 2–3 бр. възрастни оси/дърво (чрез стръскване).
- Първо пръскане – във фенофаза бял бутон на сливата, преди яйцеснасяне на осата.
 - Второ пръскане – след цъфтежа, когато 3/4 от венчелистчетата са завехнали, но не са опаднали, срещу лъжегъсениците.
- Регистрирани фунгициди за борба:** Дека ЕК – 30–50 мл/дка, Децис 2,5 ЕК – 0,05%, Суми алфа 5 ЕК/Сумицидин 5 ЕК – 0,02%.

Болест/ Неприяте	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Ябълкова плодова оса	<i>Hoplocampa testudinea</i>	- ларвата се излюпва в края на цъфтежа и се вгризва под обвивката на плода, като го минира дъговидно - една ларва поврежда до три плода, които окапват - в мястото на повредата се долавя неприятна миризма на дървеница	- има едно поколение годишно и зимува като лъжегъсеница в почвата - летежът на осите започва непосредствено преди цъфтежа на ябълката
Контрол:		- Първо пръскане – до начало на цъфтеж, при установена плътност от 2–3 бр. оси/100 клонки. - Второ пръскане – след опадане на венчелистчетата, при установяване на 1–3% повредени завръза от лъжегъсениците. Регистрирани фунгициди за борба: Дека ЕК – 30–50 мл/дка, Децис 2,5 ЕК – 0,03%, Нуреле Д/ Хлорсирин 550 ЕК/Санмба – 0,04% (срещу лъжегъсениците).	

Болест/ Неприяте	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Хоботниц и по ябълката	Ябълков цвetoпробивач (<i>Anthonomus pomorum</i>) Ябълков златист хоботник (<i>Rhynchites bacchus</i>) Червенокрил плодов хоботник (<i>Rhynchites aequatus</i>)	- възрастните бръмбари унищожават плодните и листните пъпки, а ларвите – цветните части на плодните пъпки, цветовете и плодчетата - повредените плодове обикновено загиват и окапват	хоботниците напускат местата на зимуване при средна дневна температура над 8 градуса
Контрол:		Пръскане се провежда при установен праг на икономическа вредност: - Ябълков цвetoпробивач – 4–6 бр./дърво. - Ябълков златист хоботник – 2–3 бр./дърво. - Червенокрил плодов хоботник – 2–3 бр./дърво.	

Болест/ Неприяте	Причинител	Симптоми/Повреди	Жизнен цикъл
Листни въшки	сем. <i>Aphididae</i>	- въшките смучат сок от младите връхни листа, които се завиват, летораслите закържавяват, отделя се медена роса, по която се развиват чернилни гъбички - физиологичните процеси на растенията се нарушават и при масово нападение листата изсъхват и окапват, а плодовете издребняват и се деформират - умерените температури и повишената влажност са най-благоприятните условия за развитието на листните въшки - високите температури депресират развитието на въшките и затова най-големи са повредите през пролетта и началото на лятото.	- овощните видове се нападат от различни видове листни въшки, които развиват голям брой поколения - появяват се рано напролет, със затопляне на времето, още при разпукване на пъпките на овощните видове

ВРЕМЕ Е ЗА ПРЕДЦЪФТЕЖНИ ПРЪСКАНИЯ В ОВОЩНАТА ГРАДИНА

- Третиране е подходящо да се проведе преди цъфтежа, когато въшките са в по-ниска плътност и все още не са нанесли сериозни щети. Да се съблюдават съответните прагове на икономическа вредност:
 - Ябълки – 10–15 колонии/100 съцветия или 10–15% заселени листа.
 - Сливи – 10 колонии/100 бутона.
 - Череша и вишни – 10 колонии/100 листа/100 пъпки.
 - Праскови – 10–15 колонии/100 цветни розетки.
- Регистрирани фунгициди за борба:** Би-58 – 0,05–0,07 %, Дека ЕК – 30–50 мл/дка, Децис 100 ЕК – 7,5–17,5 мл/дка, Децис 2,5 ЕК – 0,03%, Диклайн 2,5 ЕК – 0,03%, Калипсо 480 СК – 0,02%, Моспилан 20 СГ – 25 г/дка, Патрол ВГ – 40–80 г/дка.

Болест/

Неприятели Причинител

Симптоми/Повреди

Жизнен цикъл

л

Листогризещи гъсеници	Листозавивачки, Пъпкозавивачки (сива пъпкозавивачка – <i>Hedya nubiferana</i> , червена пъпкозавивачка – <i>Spilonota ocellana</i>), Листогризещи гъсеници (пръстенотворка (<i>Malacosoma Neustria</i>), гъботворка (<i>Lymantria dispar</i>), златозадка (<i>Euproctis chrysorrhoea</i>) Педомерки	- гъсениците на листозавивачките и пъпкозавивачките нагизват листните и плодни пъпки, унищожават съдържанието им и ги оплитат в паяжина - повредените пъпки потъмняват, изсъхват и се оронват - нагизват младите листа и плодовете - листогризещите гъсеници и педомерките се хранят групово, като изгизват пъпките, скелетират листата, като остават незасегнати дебелите жилки, нагизват цветовете и плодовете и при висока плътност обезлистват дърветата	листогризещите гъсеници се размножават масово след засушаване, при по-ниски летни температури и слаби валежи
	- Поддържането на овощните дървета в добро състояние е важен елемент в борбата срещу тези неприятели, тъй като физиологично отслабналите дървета се нападат по-силно от тях. Предцъфтежно третиране се налага при установена плътност, по-висока от ПИБ: Листозавивачки – 8–10 бр. гъсеници/100 бутона или 2–3 бр. гъсеници/1 линейен метър. - Пъпкозавивачки – 3–5 бр. гъсеници/2 линейни метра. - Педомерки – 4–8 бр. гъсеници/1 метър клонка или 8–10% повредени съцветия. - Листогризещи гъсеници – 8–10 бр. гъсеници/дърво (чрез стръскване) или 8–10% повредени пъпки. Химичната борба е успешна, ако се проведе срещу гъсениците до трета възраст, при ПИБ – 10–15% повредена листна маса. Регистрирани фунгициди за борба: Вазтак Нов 100 ЕК – 0,015%, Дека ЕК – 30–50 мл/дка, Децис 2,5 ЕК – 0,03%, Дурсобан 4 ЕК – 0,15%, Нурел Д/Хлорсирин 550 ЕК/Санмба – 0,05%, Ранер 240 СК – 0,04%, Суми алфа 5 ЕК/Сумицидин 5 ЕК – 0,02%, Терагард 48 ЕК (краен срок за употреба на наличните количества 21.05.2014 г.) – 0,1%.		

Земеделските производители, които прилагат в производството продукти за растителна защита, са задължени да прилагат само разрешените за употреба продукти за растителна защита при съответната култура, вредител и в съответната доза, включени в „списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита“, публикуван в интернет страницата на Бабх на адрес: <http://www.babh.government.bg/>. Хартиният вариант на този списък може да се закупи от редакцията на списание „растителна защита“.

Закупуването на продукти за растителна защита трябва да става само от търговци, притежаващи разрешение за дейността и включени в „списък на фирми, получили разрешение за извършване на дейностите търговия на едро с продукти за растителна защита, търговия на дребно с продукти за растителна защита в селскостопанска аптека, преупаковане на продукти за растителна защита и извършване на фумигация и обеззаразяване на площи, помещения и растителна продукция срещу вредители“, публикуван в интернет страницата на БАБХ.

Таня Динова, гл. експерт в дирекция „РЗ и контрол“ при БАБХ